

Կանգնել է մի շենքի ահա,
 Ու մի արև ոսկի հագած,
 Հակասին նրա՝ ալվառ
 Բրածոյ մուրն ու մանգաղ:

Երկի՛ր իմ, հազար զոյնով,
 Արեւով հարստացած,
 Կանգնել ես ահա դու նոր,
 Լիափրս ու արտաբաց...:

ԱՇՈՒՆ

Հասկե՛րն եմ խոր շրթնջում,
 Հասկե՛րն եմ քե սիրսն է իմ,
 Ան՝ուն իմ, զրա՛րք առնն,
 Հասար դու իմ կարօսին:

Ժպտում եմ հանդ ու արեւ,
 Վառում եմ նրով ներքին,
 Բացեր ես ահա հանդես
 Մեկերի, մեզի, երգի...:

Առնն իմ վառ ու վերջին,
 Դառների զեղնաբառ ձի, —
 Թռչուն ես, — անցար վերից
 Արեւի միտքը կցցիդ...:

ԵՐԿՈՒՆՔ

Դառնեում սեզ ու ծաղիկ,
 Հիւղեում ո՛րքան մանուկ,
 Դալի՛՛ք իմ, լուսե զալի՛ք,
 Երկի՛ր իմ, ե՛րգ իմ անուշ:

Իմ երկրի ասդերի սակ
 Դեռ ծնունդ ո՛րքան մանուկ...
 Օ՛ր երկունիս խոր ու յսակ,
 Երկի՛ր իմ, ե՛րգ իմ անուշ...:

ԳՈՒՐԳՎՆ ՄԱՀՄԵԴ

1928 Երևան

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Վ. ՆՈՐԵՆՑԻ

Սիրելի՛՛ ընկեր ու սիրելի՛՛ կին,
 Որ քաղաքում ես անհամբեր, մրաայ,
 Ի՞նչ պատասխանեմ ես քո նամակին,
 Որ յամառում է սեղանիս վրայ:

Նրա սողերը կարծես Ամուրի
 Պրկած աղեղի սղափներն են սուր...
 Թրում է՝ ոչ քե կարգում եմ լրտին
 Այլ քո կարկաջող խօսքերն եմ լրտում:

Ու քո շնչի սակ փրքում եմ, ծաղկում
 Ցոյգերիս վարդե՛րք անթիւ, անթիւ ...
 Դուրսը ձխնում է... Ի՞նչ վարդեր ... ա՛խ, քո
 Այդ մեղկ նամակը ուսմանիկ:

Դուցե նրանից, նրանից է այդ
 Որ դու ապրում ես ինձանից հեռու,
 Այնտեղ ուր ծովն է ցոլում յուսարձաք
 Եւ մշտականա՛յ ափերը կերում:

Եւ չըզկելով քո մարմնից փրկել,
 Չըհամբուրելով շրթներդ հասուն,
 Երբեմն ես էլ նոյնպես ուսմանիկ՝
 Անմարմին, հեռու սե՛ր եմ երազում:

Դիտեմ, կարօզ է հուրն այդ ներարկում
 Եւ յուզում սիրքս մի անմիջ դալով...
 Կ'անցնի, նա, հեկց որ հազնիմ վերարկուս
 Եւ ելնեմ փողոց:

Կը մրնայ միայն՝ խոր եւ իմաստուն՝
 Սերը՝ յոյգերիս յասակում բրնձ,
 Երբ հեռաններից վերադառնաս դու,
 Կը բարբոսի նա:

✱

Ամեն սիրոյ մեջ, զբրում ես դու ինձ,
 Մի փչ ուսմանիկդ, բնիբուրիսն կայ,
 Սերը սիրում է կարօսանիս, քախած,
 Մրբուսն ափերն անյայտ, հեռակայ...:

Օ՛, ո՛չ, ես արևի ռոմանթիզմն է այդ
Որ ցոլանում է սիրոյդ մէջ անգոհ.
Երբ չըլինի այդ սերը վրհաս,
Նա պիտի պոստիկար ուրիշ ակունքով:

Մեր մեր եղաւ այն լրնակը ջինջ
Ափէ-ափ ծրփող, երազուն-գերող,
Որի բովական ջրերի միջին
Ինքրդ քեզ տեսար իմ սրտը աչքերով

Ու քեզ թրում է, ով որ էլ նայի,
Նոյն իմ սրտը դեմքն է այնտեղ երեւում,
Նոյն իսկ հրաշխանդ արեւն երկնային
Տրտուր գիշերուայ նրա ջրերում:

✱

Չուզողիսդումն այս կարծես հեգնում է
Մեր քննութիւնը, սերը՝ հիմնովին.
Նամակդ թողած հիմա զրկում եմ...
Ժողովի:

Ու ես, Պօքս, որ իմ սիրոյ մէջ
Երբեմն ակամայ, անմիտ քեւում եմ
Դրնում եմ հիմա մղելու բանավէն
Թեքումների դեմ...

Պօքսն երբեմնի, հեց ու յոգնում էր
Կեանքից՝ քեւում էր դեպ երբն անհուն,
Թեեւ դեպ երբն ինչքան քեւում էր՝
Ոսն էլի հողին, կեանքին էր յենում:

Իսկ հիմա ինչպէս քեւում էլ լինի՝
Նոյն իմաստն ունի, որո՛ւ, մանեման.
Տանում է կեանքդ ու կապում հրնին՝
Թողած ուղիներն նոր կեանքի կերտման:

✱

Ու մեր այս սերը այսպէս ռոմանթիկ
Ո՛ր է անելու մեզ կամաց կամաց...
Տարբեր յանգերով երգում են մարդիկ
Միեւնոյն երգը յանախ ակամայ:

Անա ծիծաղի նրման յսակ է
Ու ժպտում է իմ դեմքիս այս լինք...
Սովալն լզգստուեց... սիւմ էր յսակը...
Այնտեղ նեւածքս մի փոքրիկ խին էր:

Հապա մի սիրտդ շարժի՛ր կամացուկ,
Ի՛նչքան հրնուրիւն կայ մեր յոյգեւում,
Մեր արիւնի մէջ, մեզանից ծածուկ...
Եւ հին ենք եւ նոր, կամուրջի սերունդ:

Մեր սերն իսկ կարծես մի փոքրիկ խին էր,
Որ ներառար մեր այսպէս յուզեց...
Թողնեմ բառերի աղմուկն ու հիշք
Եւ մեր արիւնի գիշերը սուգունք:

Այս սանդղակաւ սիրով հագիւ քե
Նոր իմաստ առնէ մեր կեանքը, հազիւ...
Զրքեմ մեր սիրտ, մեր սիրտ զրքեմ
Որ օրերի հետ ներգաւթնակ հասի:

1929 Յունուար

✱ ✱ ✱

ՄԱՅՐԸ

Գլխիս վերեւ ամէն գիշեր
Անձայն թռչուն մի կը թառի.
Ուսկից կը գայ նա չեմ' յիշե,
Տրխուր ընկերն իմ սընարի:

ձերմակ է նա՝ փրփուր-փետուր,
Կարծես լոյսի ալիք է ջինջ,
Որ քըշել է մութը մըրուր
Մենանոցիս ծոցը անջինջ:

Կը թառի նա տըխուր ու լուռ,
Գուռ-աչքերով ինձ կը նայի,
Ջուր կ'աղերսեմ նըրանից լուր,
Ու նայուածքըս վար կը սահի...

Երբ կը ցանկամ տեսնել կրկին,
Է՛լ նա չըկայ, ոչ էլ իր չուն.
Ու... Թըռել է դէպ ի երկինք,
Իմ մըտերիմ ձերմակ թռչուն:

ՀԱՅՐԸ

Կիսախարխուլ մի խուց է, հի՛ն,
Ծոցում կանթեղ մի դալկաբոց.
Մի ծերուկ իր միստիք հոգին
Ծըխում է լուռ, անհեծկտոց:

Գլխին կեանքի ձիւնն է իջել
Ու կախուել է միբուքից վար.
Տաճար դէմքին երկու աչքեր՝
Յոյս-հաւատքի ջահեր են վառ:

Ձեն շարժւում շուրթերն իր չոր,
Խոր հոգու մէջ կ'աղօթէ ինք.
Եւ իր սիրտը թախծատոջոր
Աղօթքի տեղ կ'ենէ երկինք:

Կը նուաղի լոյսըն կանթեղի,
Իր աչքերն էլ նըրա նըման,
Ինքն էլ, դարձած մի լոյս դեղին,
Լուռ կը ձուլուին, կ'անէանան...

ՔՈՅՐԸ

Մի դէմք ունի՝ ասես լուսին,
Շուրջը երկու ամպ խոպոպիկ.
Վարսերի հետ սափորն ուսին
Ջրի կ'երթայ ոտաբոբիկ:

Ժրպիտ մ'ունի աչքերի տակ,
Ինչպէս լոյս մի ամպի խորէն.
Ինքն էլ այնքան նուրբ է, յստակ,
Որ կը կարգաս իր մէջ իրեն:

Աղբիւրի մօտ կանգնած՝ անհարց
Նա կը նայի ջրին այն ջինջ,
Նախ կը ժպտայ, ապա յանկարծ
Խառնէ նըրան ծիծաղ ու թիչ...

Ու կը հալուին ծիծաղ ու ջուր,
Հըրա՛շք. ինքն էլ ձուլուեց թափով,
Գարձաւ ձերմակ-ձերմակ փրփուր...
Ափին մընաց դատարկ սափոր:

ԵՂԲԱՅՐԸ

Նա ասպետ է ձերմակ հագած,
Գանգուրները իջած ուսին.
Սուրն իր՝ շանթի մի շերտ կանկած,
Ինքն էլ կարծես սիրտն է լոյսի:

ձերմակ ձի մի ունի իր տակ,
Լոյսի մի գունտ՝ հոգի արշաւով.
Կ'ասպատակէ նա համարձակ,
Ինչպէս արեւն իր երկնքով:

Ծիծաղ լոյսեր ցանելով շուրջ.
Դէպ ինձ կը գայ ըշտապ, ըշտապ...
Բայց... հեռու է, որպէս անուրջ
Տիեզերքի ծոցում անափ:

Խորխորատ մի կայ մեր միջեւ
Ու այն անցնելն անիմար է...
Խորտակուեցա՛ւ... կ'երթայ մինչեւ
Ուր ո՞ր հոգիս կը նշմարէ:

Վ. ՆՈՐԵՆՑ